

Valguse ja varju vaheldumine loob päeva jooksul erinevaid meeleolusid.

Selles Šveitsi aias pole lillepeenraid ega tara, see seostub sujuvalt ümbritseva maastikuga. Kujunduselemendid on vaid valgepöögist hekigrupid, mis loovad valguse- ja varjualasid, ühendavad ja jaotavad.

Loodussõbraliku mõtte- ja eluviisiga abielupaar ei soovinud oma uue kodu juurde Zürichi lähedal traditsioonilist paljude lillede ja peenardega aeda. Iirimaa fännidena võtsid nad eeskujuks selle meeleoluka rohelise paradüüsi. Oma ettekujutuse teostajaks valisid sarnast mõtteviisi jagava inglannast aiarahitekti Jane Bihri.

AED JA MAASTIK

Arhitekt seisis silmitsi mitmete delikaatsete probleemidega, näiteks kuidas tunnetada, mis on aed, mis maastik. Pole ju aed algses tähenduses midagi muud kui tara- ja piiratud maatükk. Klientid aga soovisid otsest sidet maastikuga.

Niisiis kavandas arhitekt rohelise aia. Ta ei tahtnud rohelisi toone traditsioonilisel kombel kasutada ning otsustas sisse tuua mänglevust. Kujundaja kavandas 11 valgepöögihekkidest to-

paariumi – konkreetset pügatavat elementi. (*Kasutatakse nende hekimoodustiste kohta algset ladinakeelset terminit toparium, kuigi kujundamist pügamise teel nimetatakse topiaarkunstiks.* – Referendi märkus.) Need on paigutatud nii, et igast vaatenurgast avanevad uued meeleolupildid. Tekkis kunstlik maastik, mis igal päevaajal mõjub erinevalt.

Põnev on roheline teema- ja, mille laeks on perenaise sünnikonstellatsiooni järgi kujundatud tähistaevas. Hekielementide vahelise ala oleks võinud kujundada lilleaasaks, kuid see ei sobinud kontseptsiooniga. Siiski pole lilledest täiesti loobutud – rohus on nartsisse, punaseid varajasi pojenge ja sügisel õitsvaid sibullilli.

PÜGATAV VALGEPÖÖK

Algul pidas peremees hariliku valgepöögi (*Carpinus betulus*) kasutamist igavaks. Kaalumisel oli ka püksipuu, kuid peale jäi valgepöök kui kodumaine taim, kes sellesse maakohta paremini sobib. Ta kasvab kompaktselt ja on vormilõikusega hästi kujundatav.

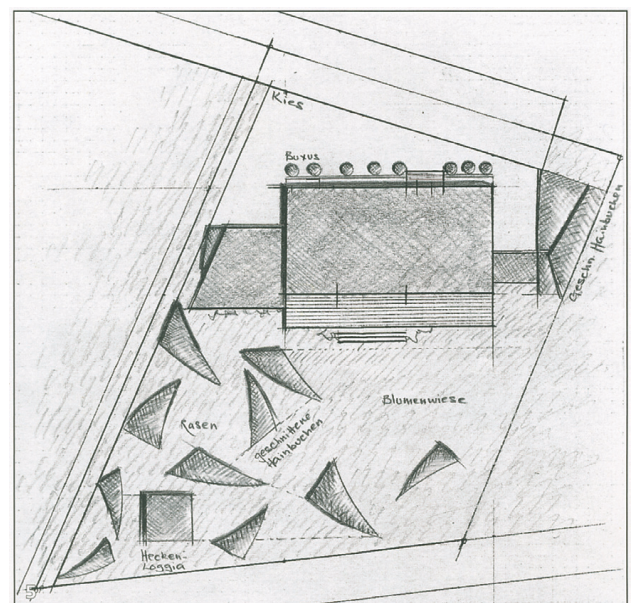
Formaalse kujundusega aed haakub orgaaniliselt ümbritseva loodusega.

Pastorist perenaisele meeldib moodne aed ka teatud isiklikul põhjusel: tänapäeva kaootilises tegelikkuses sisendab selline aed korda ja kindlust.

Linnast töölt naasev peremees aga hindab võimalust aias rahu leida. Vastavalt meeleolule võib suvalisse kohta asetada aiapingi, nautida maastikku või juua abikaasaga tass teed. Ka pere- rahva külalised peavad aeda põnevaks.

Kuigi see aed ei nõua kulukat hooldamist, on siin siiski alati midagi teha. Peremees püüab hekke ise, tehes seda väga perfektselt. Majaesine puidust terrass pakub palju võimalusi püütaimede ja hooajaliste lilledega kujundamiseks.

Ajakirjast *Gartenpraxis* refereerinud VIRVE ROOST

Aiaplaan näitab hekirühmade dünaamilist paigutust.